

RIKTLINJER FÖR ANMÄLAN TILL SOCIALTJÄNST OCH/ELLER POLIS

ARVIDSJAURS KOMMUN
www.arvidsjaur.se

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Fastställt/upprättad	Beslutsinstans
Styrande dokument	Word	Bun 2022-03-22 § 15	Barn- och utbildningsnämnden
Dokumentansvarig		Giltig till	
Barn- och utbildningsnämnden		Tills vidare	
Dokumentinformation	Dnr 83/2022		

Anmälan till socialtjänst/polis

Fastställt av barn- och utbildningsnämnden 2022-03-22 § 15

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Skyldighet att anmäla oro.....	4
3. Vad ska anmälas?.....	4
3.1 Vem anmäler?.....	4
3.2 Hur görs anmälan?.....	4
3.3 Bör vårdnadshavare informeras om att anmälan görs?	5
4. Vad händer när socialtjänsten mottagit anmälan?	5
4.1 Förhandsbedömning.....	5
5. Uppgifter om pågående utredning	5
6. Kontakt med socialtjänsten.....	5
7. Anmälan till polis	6
8. Skolans ansvar.....	6
9. Vem anmäler?.....	7
9.1 Om en elev begår brott	7
9.2 Om skolpersonal begår brott.....	7
9.3 Övriga	7
10. Hur anmäler man?.....	8
11. Vad ska anmälan innehålla?.....	8
12. Olika typer av brott.....	8
13. Övrigt.....	9
13.1 Brand.....	9
13.2 Skadegörelse.....	9
13.3 Klotter	9
13.4 ”Bötning”	9
13.5 Vittnesplikt	10
13.6 Olaga intrång på skolor	10
14. Skolans stöd vid brott	10

Anmälan till socialtjänst/polis

Fastställt av barn- och utbildningsnämnden 2022-03-22 § 15

---

1. Inledning

Det finns inga nationella föreskrifter som anger om, hur eller när polisen ska kopplas in när brott begås. Den enda reglering som finns är anmälningsplikten enligt 14 kap 1§ socialtjänstlagen.

Skolverket vill att landets alla kommuner ska ha riktlinjer om hur förskola/skola ska agera när ett brott begåtts. Riktlinjerna ska ge samsyn om vad som motiverar en anmälan till socialtjänst eller till polis så att brott behandlas lika i alla förskolor/skolor, samt bättre samverkan mellan förskola, skola, polis och socialtjänst.

Dessa rutiner har barnets bästa i blickfånget. Ett snabbt och konsekvent agerande från förskolans/skolans, socialtjänstens och polisens sida är oerhört viktigt för det enskilda barnets säkerhet i krissituationer. Rutinerna gränsar sig till sådant som kan leda till en anmälan till socialtjänst eller polis. Rutinerna ersätter inte förskolans/skolans ordningsregler eller andra handlingsplaner gällande kränkande behandling, hot och våld.

Mars 2022

/Ola Sonidsson
Skolchef grundskola/gymnasieskola
Arvidsjaur kommun

Anmälan till socialtjänst/polis

Fastställt av barn- och utbildningsnämnden 2022-03-22 § 15

2. Skyldighet att anmäla oro

Alla personal inom myndigheter vars verksamhet berör barn och ungdomar är skyldiga enligt lag (14 kap 1 § Socialtjänstlagen) att anmäla om det finns misstanke om att ett barn upp till 18 år far illa eller riskerar att fara illa. Anmälningsplikten gäller alltid. Även om det inte går att veta på förhand om socialtjänsten behöver ingripa - det räcker att det finns oro.

Om du är osäker på om situationen är sådan att en anmälan ska göras kan du diskutera situationen med socialtjänsten utan att avslöja barnets identitet. Om du däremot berättar vilket barn det gäller så kan socialtjänsten behöva hantera samtalet som en anmälan.

När skolan gjort en anmälan till polisen där gärningsmannen antas vara under 18 år, ska polisen lämna en skriftlig underrättelse till socialtjänsten. Skolans skyldighet att anmäla till socialtjänsten förändras inte av att anmälan gjorts till polisen utan de ska i de fallen upprättas en anmälan till polis och en till socialtjänsten.

3. Vad ska anmälas?

Du är skyldig att göra en orosanmälan om det råder misstanke att ett barn (ålder 0–18 år) far illa eller riskerar att fara illa till socialtjänsten.

Socialstyrelsens definition av begreppet barn som far illa eller riskerar att fara illa:

”Begreppet barn som far illa innefattar alla former av övergrepp, försummelse och utnyttjande som leder till faktisk eller potentiell skada för barnets hälsa eller utveckling. Det kan till exempel avse barn och ungdomar som i hemmet utsätts för fysiskt eller psykiskt våld, sexuella övergrepp, kränkningar eller problem i förhållande till sin familj, likaså om det blir vittne till våld eller lever i en miljö där våld och hot om våld förekommer.

Vidare ingår barn och ungdomar som far illa på grund av sitt eget beteende, exempelvis på grund av missbruk, kriminalitet och annat självdestruktivt beteende. Barn som utsätts för hot, våld eller andra övergrepp från jämnåriga eller från andra, samt barn med stora problem i skolsituationen föranledda av en social problematik kan också anses ingå i socialtjänstens målgrupp.”

3.1 Vem anmäler?

Det är den person som känner en oro som är skyldig att göra en anmälan till socialtjänsten. Det är inget som motsätter att någon annan kollega eller rektor finns med som medanmälare, men anmälaren ska vara den person som känner oro.

Som professionell kan man inte vara anonym när man gör en orosanmälan till socialtjänsten.

3.2 Hur görs anmälan?

Socialtjänsten önskar alltid att få in skriftliga anmälningar. Det är dock möjligt att ringa och lämna anmälan via telefon och sedan komplettera med en skriftlig anmälan. Du kan lämna in orosanmälningar via socialtjänstens e-tjänst som du finner på Arvidsjaur kommuns hemsida, eller vi länk:

[Orosanmälan - Arvidsjaur](#)

Vid brådskande orosanmälningar önskar socialtjänsten att ni utöver den skriftliga anmälan tar kontakt via telefon. Kontaktuppgifter till socialförvaltningen finns på Arvidsjaur Kommuns hemsida eller så går det att ringa via kommunväxeln.

Anmälan till socialtjänst/polis

Fastställt av barn- och utbildningsnämnden 2022-03-22 § 15

3.3 Bör vårdnadshavare informeras om att anmälan görs?

Det är viktigt att så snart som möjligt informera föräldrarna om att det finns en oro för barnet och vad man är orolig för. På så sätt kan man undvika starka reaktioner på en orosanmälan till socialtjänsten och öka möjligheterna till samarbete med familjen.

I de fall som det finns en misstanke om att ett barn eller ungdom blir utsatt för våld (fysiskt, psykiskt eller sexuellt) i sin närmiljö **ska inte vårdnadshavarna kontaktas**. I dessa fall ska man först konsultera socialtjänsten.

4. Vad händer när socialtjänsten mottagit anmälan?

4.1 Förhandsbedömning

1. När en anmälan inkommer till socialtjänsten ska en omedelbar skyddsbedömning göras. Här ska socialtjänsten ta ställning till om barnet eller den unge är i behov av omedelbart skydd. Det vill säga om socialtjänsten måste vidta några direkta åtgärder för att skydda barnet eller den unge.
2. Anmälaren får sedan en skriftlig eller muntlig bekräftelse på att anmälan har inkommit.
3. Om socialtjänsten bedömer att det är lämpligt och till barnets bästa kan socialtjänsten kalla till ett anmälningsmöte. Då kallas barnet, vårdnadshavare och anmälaren och går då tillsammans med socialtjänsten igenom den anmälda oron.
4. Socialtjänsten ska inom 14 dagar besluta om anmälan föranleder en utredning eller ej.
5. När beslut är fattat får socialtjänsten informera anmälaren om utredning har inletts eller ej. Däremot kan inte anmälaren få ta del av vad som har framkommit under förhandsbedömningen om inte vårdnadshavare har gett samtycke till det.

5. Uppgifter om pågående utredning

När en utredning har inletts har socialtjänsten rätt att samla in information. En anmälningskyldig person som vet att det pågår en utredning hos socialtjänsten är skyldig att berätta om sådant som kan vara av betydelse för utredningen. Att en utredning inletts begränsar alltså inte anmälningskyldigheten.

Framkommer ny information som kan komplettera tidigare anmälan så ska detta göras skriftligen.

6. Kontakt med socialtjänsten

Aktuella kontaktuppgifter till socialtjänsten finns på kommunens hemsida www.arvidsjaur.se. Individ- och familjeomsorg (IFO). Det går även att ringa kommunens växel. Kommer du inte i kontakt med någon barnhandläggare kan du försöka att komma i kontakt med en administratör eller lämna ett meddelande så ringer handläggaren upp.

Länk: [Aktuella kontaktuppgifter till socialtjänsten](#)

Anmälan till socialtjänst/polis

Fastställt av barn- och utbildningsnämnden 2022-03-22 § 15

7. Anmälan till polis

Idag finns det inga särskilda regler för brott som begås i skolan i den svenska lagstiftningen. Därför har polisen att iaktta samma regler oavsett var brottet sker. Om polisen får kännedom om en händelse, oavsett på vilket sätt, och händelsen kan antas utgöra ett brott är polisen skyldig att upprätta en anmälan. Anmälan ligger sedan till grund för om en förundersökning eller utredning enligt lagen om unga lagöverträdare (LUL 1964:167) ska inledas.

Rättsväsendet, socialtjänsten och skolan har ett gemensamt uppdrag att förhindra och motverka brott. Det är viktigt att samhället konsekvent verkar för de grundläggande värden som skyddas av de straffrättsliga reglerna.

När det kommit till skolans kännedom att en elev blivit utsatt för ett brott på skoltid bör skolan skyndsamt ta kontakt med elevens vårdnadshavare och berätta om det inträffade. Skolan och vårdnadshavare bör ha en dialog om vem som skall göra polisanmälan. Vi vet av erfarenhet att det oftast är bäst för offret om skolan står för anmälan. Det kan upplevas som ett skydd för den drabbade och målsäganden ses inte lika lätt som en ”tjallare”.

När brottet kommer till polisens kännedom upprättas en anmälan. Oavsett vem som gör anmälan kommer den drabbade/offret att stå som målsägande.

Anmälan om brott görs till polisen genom telefonsamtal, skrivelse, internet, besök på polishuset eller genom polisman på plats. Vid brott mot person görs anmälan med fördel av polisman som kallats till plats.

Tre huvudregler:

- Brottsliga handlingar ska aldrig accepteras.
- Skolan ska polisanmäla alla brott som sker under skoldagen eller i nära anslutning till skoldagen.
- Skyldigheten att polisanmäla ett brott gäller även när gärningsmannen inte fyllt 15 år.

Telefonnummer till **Polisen 114 14** och i **akuta situationer 112**.

8. Skolans ansvar

Skolans utgångspunkt är att brott och kriminalitet ska behandlas på samma sätt i skolan som i övriga delar av samhället. Skolan anmäler händelsen och polisen bedömer om eller när ett brott begåtts. Därför är skolans huvudregel att brottsliga händelser ska polisanmälas, och att skolan ska göra anmälan. Skolan gör en sammanvägd bedömning utifrån händelsens art, elevens ålder samt annan kunskap kring eleven innan en ev. anmälan till polisen görs.

Om det råder tvekan om en polisanmälan ska göras, kontakta alltid polis. Ring 114 14 och begär att få bli kopplad till förundersökningsledare.

Fokus för anmälan ska vara på den handling som utförts och inte på personen som begått brottet. Skolan ska inte göra några utredningsåtgärder som kan ligga inom polisens verksamhet, då det kan riskera att störa en förundersökning. Skolan ska objektivt beskriva händelsen som föranleder anmälan, och i övrigt göra vad som föreskrivs enligt skollag, plan mot kränkande behandling och övriga handlingsplaner.

Anmälan till socialtjänst/polis

Fastställt av barn- och utbildningsnämnden 2022-03-22 § 15

---

9. Vem anmäler?

9.1 Om en elev begår brott

När den brottsliga handlingen utförts av elev/elever ska rektor göra anmälan.

Om rektor inte finns tillgänglig ska den person som sett/fått kännedom om brottet göra anmälan.

Huvudregler är att skolan ska anmäla händelsen. Detta gäller även då målsägaren själv inte vill eller vågar anmäla händelsen.

De brott som finns i strafflagen är brott också om de begås av personer som är under 15 år, trots att de inte går till domstol och inget straff döms ut.

Socialtjänsten har ansvar för samhällets åtgärder när en icke straffmyndig person begått ett brott. Det hindrar dock inte polisen från att göra brottsutredningar om det finns särskilda skäl för detta.

Att gärningsmannen inte fyllt 15 år är alltså inget skäl för att skolan ska avstå från att göra en polisanmälan. Av förebyggande skäl kan det vara viktigt att polisanmäla även en gärningsman som inte fyllt 15 år. Polisanmälan av yngre elever, i varje fall under 12 år, medför som regler endast att polisen – utan egen utredning – vidarebefordrar anmälan till socialtjänsten.

Observera att polisens anmälan till socialtjänsten inte ersätter skolans skyldighet att göra anmälan till socialtjänsten.

9.2 Om skolpersonal begår brott

Om en brottslig handling utförts av någon i personalen på skolan är det skolchef som ska polisanmäla.

9.3 Övriga

Brott kan naturligtvis begås av betydligt fler än elever och personal, exempelvis vårdnadshavare eller andra som besöker skolan. Då brott begås av övriga personer som vistats i skolan är det rektor som polisanmäler.

Anmälan till socialtjänst/polis

Fastställt av barn- och utbildningsnämnden 2022-03-22 § 15

10. Hur anmäler man?

En polisanmälan kan göras via e-post på www.polisen.se eller via telefon på nummer 114 14. Det är viktigt att en anmälan sker skyndsamt, helst samma dag som brottet har begåtts, eller kommit till skolans kännedom. Vid brott mot person bör polis kallas till plats.

11. Vad ska anmälan innehålla?

En anmälan ska innehålla en kort redogörelse för det inträffade, men inget ställningstagande. Skolan ska inte utreda händelsen i polisiär mening; skolan ska endast dokumentera skador. Mobilkamera är ett bra verktyg. Se till att få med namnuppgifter i anmälan.

”Brottsanmälan” är ett känsloladdat ord med en negativ innebörd för de flesta. En anmälan om brott består egentligen inte av något annat än de uppgifter som ligger till grund för polisens bedömning om misstanke om brott och om en utredning ska inledas. Det är en skriftlig dokumentation av rapporterade sakförhållanden.

12. Olika typer av brott

Med brottsliga handlingar avses här i första hand stölder, skadegörelse, våld, hot, hets mot folkgrupp, narkotikainnehav, langning och vapeninnehav. Inom ramen för begreppen hot och våld finns kränkningar som innebär betydande risk för fysisk eller psykisk skada. Från brottsbalken har följande förklaringar hämtats:

Misshandel kan föreligga då någon uppsåtligt tillfogar en annan personskada eller smärta, eller försätter någon i vanmakt (Brottsbalken 3:5).

Grov misshandel föreligger då misshandeln är svår eller livsfarlig eller särskilt hänsynslös. Likaså kan misshandeln betecknas som grov om flera personer slår och eller sparkar på en liggande eller försvarslös person (Brottsbalken 3:6).

Olaga hot kan föreligga då någon uppsåtligt med tillhygge eller ord framkallar allvarlig fruktan för personlig säkerhet eller egendom (Brottsbalken 4:5).

Ofredande kan bestå av knuffar, fasthållande, att kasta föremål mot någon eller dylikt. Likaså skrik, tillmälen eller åtbörder som allvarligt kränker en annan person (Brottsbalken 4:7).

Sexuellt ofredande är då någon sexuellt berör ett barn under 15 år eller förmår barnet att göra eller medverka i någon sexuell handling. Det är också om någon blottar sig, eller genom ord eller handlande kränker någons sexuella integritet (Brottsbalken 6:10).

Stöld består av att någon med uppsåt och utan lov tar vad som tillhör någon annan för att själv tillägna sig det (Brottsbalken 8:1).

Snatteri är en enklare form av stöld till ett mindre värde (Brottsbalken 8:2).

Rån och andra tillgreppsbrott kan föreligga om någon begår stöld med hjälp av misshandel eller hot (Brottsbalken 8:1).

Anmälan till socialtjänst/polis

Fastställt av barn- och utbildningsnämnden 2022-03-22 § 15

12. Olika typer av brott, forts.

Skadegörelse är då någon förstör eller skadar egendom (Brottsbalken 12:1).

Mordbrand är om någon anlägger brand, som innebär fara för annans liv eller hälsa eller för omfattande förstörelse av annans egendom (Brottsbalken 13:1).

Förtal kan man göra sig skyldig till genom att utpeka någon som brottslig eller klandervärd i sitt handlingsätt (Brottsbalken 5:1).

Övergrepp i rättsak begår den som med våld eller med hot om våld hotar någon för att denne gjort en anmälan, avlagt vittnesmål eller lämnat uppgifter vid förhör, eller försöker hindra någon från detta (Brottsbalken 17:10).

Narkotikabrott begår den som olovligen överlåter narkotika, framställer narkotika avsett för missbruk, förvärvar narkotika i överlåtelssyfte, anskaffar, förpackar, transporterar, förvarar eller tar annan sådan befattning med narkotika som inte är avsedd för eget bruk, bjuder ut narkotika till försäljning, förvarar eller befordrar vederlag för narkotika eller har, brukar eller tar annan befattning med narkotika. (Narkotikastrafflagen 1968:64)

Olovlig identitetsanvändning Den som genom att olovligen använda en annan persons identitetsuppgifter utger sig för att vara honom eller henne och därigenom ger upphov till skada eller olägenhet för honom eller henne, döms för olovlig identitetsanvändning till böter eller fängelse i högst två år.

13. Övrigt

13.1 Brand

Det är viktigt att alla skolbränder anmäls. Större bränder har oftast föregåtts av bränder i papperskorgar etc. Vid de flesta bränder på skolor känner någon i personalen till vem som förorsakat dem. Att anlägga en brand i en skola kan rubriceras som mordbrand.

13.2 Skadegörelse

Rektor ansvarar för att polisanmäla skadegörelse på skolan.

13.3 Klotter

Klotter är ett skadegörelsebrott som kan ge fängelse upp till sex månader. Det är viktigt att dokumentera klotter och bifoga i polisanmälan. Det är också bra att ange uppskattad kostnad. När skolan dokumenterat klotter är det viktigt att klottrets tas bort.

13.4 "Bötning"

Bötning rubriceras i lagens mening som utpressning, försök till utpressning och olaga hot. Bötning kan vara bland de första stegen på en kriminell bana. Denna typ av brott ska skolan se mycket allvarlig på, och anmäla.

Anmälan till socialtjänst/polis

Fastställt av barn- och utbildningsnämnden 2022-03-22 § 15

---

13. Övrigt, forts.

13.5 Vittnesplikt

I vårt rättssystem gäller vittnesplikt, vilket betyder att man är skyldig att vittna om man blivit kallad till ett vittnesförhör. Den som sett eller uppmärksammat händelsen är den som ska vittna. Vittnesplikten gäller alla med några få undantag, och underåriga är inte undantagna. Domstolen kan dock befria en underårig från vittnesplikt om den befarar att den unge på grund av sin låga ålder skulle ta skada av att vittna.

Regler om vittnesförhör finns i rättegångsbalkens 36 kapitel. 10 (10)

13.6 Olaga intrång på skolor

Skolan är ingen offentlig plats. Det innebär att utomstående personer inte har rätt att besöka skolan utan särskilt tillstånd. Det gäller även elever från andra skolor.

Besökstillstånd lämnas av rektor.

Om besökare inte lämnar skolan vid tillsägelse ska polisen kontaktas.

14. Skolans stöd vid brott

Skolan har ansvar för att i det fortsatta elevvårdande arbetet med de inblandade parterna förhålla sig professionellt och neutralt. De inblandade ska kunna fortsätta sin skolgång på bästa sätt, och skolan måste hantera att;

- Offer och gärningsman kanske är kvar i samma klass, samma skola
  - Det finns behov av att bearbeta brottets konsekvenser
  - Det finns en konflikt mellan offer och gärningsman
  - Andra personer i skolan har blivit påverkade av händelsen
-